

Innst. S. nr. 154

(1999-2000)

Innstilling fra næringskomiteen om statens engasjement i Raufoss ASA og Nammo AS

St.prp. nr. 41 (1999-2000)

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Bakgrunn for proposisjonen

Raufoss ASA (RA) er morselskap i et internasjonalt konsern bestående av i alt 5 heleide norske selskaper og 10 utenlandske datterselskaper. Staten er største aksjonær i RA med vel 50 pst. av aksjekapitalen. Andre store aksjonærer er svenske Celsius AB med 15 pst. og Orkla ASA med 10 pst. av aksjene. Hovedkontoret og de største produksjonsanleggene er lokalisert på Raufoss. I tillegg har RA-konsernet produksjons- og salgsvirksomheter i 7 europeiske land. Ved utgangen av 1999 hadde konsernet 2 400 ansatte, hvorav vel 1 100 på Raufoss. Aksjekapitalen i RA er på 150 mill. kroner. Samlet børsverdi på RA var 412,5 mill. kroner ved utgangen av 1999.

RA ble opprettet som en forvaltningsbedrift under Forsvarsdepartementet i 1896, for å produsere ammunisjon til det norske forsvaret. I 1948 ble bedriften omdannet til et selvstendig rettssubjekt, og i 1968 gikk selskapet over til aksjeselskapsformen med staten som eiere. I 1990 reduserte staten sin eierandel i selskapet til 53,3 pst., dels ved nedskrivning av aksjekapitalen og dels ved en nyemisjon mot private aksjonærer, og RA-aksjen ble notert på Oslo Børs. RA har siden 1995 ikke utdelt utbytte til sine aksjonærer. I forbindelse med delprivatiseringen måtte selskapets aksjekapital skrives ned fra 260 til 80 mill. kroner. Nedskrivningsbeløpet på 180 mill. kroner ble omdannet til et rente- og avdragsfritt ansvarlig lån til RA på samme beløp.

RA presenterte i 1996 for første gang på 30 år et regnskap med stort underskudd. Det ble foretatt endringer i styre og ledelse, og selskapet iverksatte omfattende omstruktureringstiltak. 1999 har vært preget av arbeidet med fokusering av konsernets framtidige kjerneområder og en endring av RA til et sivilt konsern med produkter mot bilindustrien som hovedsatsingsområde. En avtale med General Motors Europa som gjør RA til utviklingspartner og leverandør av hjulopp-heng i aluminium er viktig i denne forbindelse, og den

største i konsernets historie, med et årlig leveransepotensiale på 350 mill. kroner over en 5-7 års periode.

Det nordiske ammunisjonsselskapet Nammo AS (Nordic Ammunition Company) ble etablert 1. oktober 1998 som et felleseid selskap av svenske Celsius AB, finske Patria Industries Oyj og Raufoss ASA. Bakgrunnen for etableringen av Nammo AS var et behov for å styrke inntjening og konkurransedyktighet i et marked preget av stagnasjon og overkapasitet både nasjonalt og internasjonalt. Aksjene i selskapet eies 45 pst. av Raufoss og 27,5 pst. hver av Celsius og Patria. Nammo AS er et norsk registrert selskap med hovedkontor på Raufoss. Selskapets aksjekapital er på 100 mill. kroner. Bemanningen ved utgangen av 1999 utgjorde ca. 1 535 ansatte, hvorav ca. 620 i Norge.

RA-konsernet har begrenset finansiell handlekraft som følge av svak inntjening, lav børskurs, og betydelige investeringsbehov for omstilling og videre utvikling. RA v/styreformann og adm. direktør har ført forhandlinger med staten v/Nærings- og handelsdepartementet om en videreutvikling og refinansiering av RA-konsernet, basert på disse hovedprinsipper:

1. Salg av RAs 45 pst. aksjepost i Nammo AS.
2. Innfrielse av statens ansvarlige lån i RA.
3. Avklaring av betingelsene for en nyemisjon i RA.

I en melding til Oslo Børs om saken viser styret i RA til sin beslutning om at forutsetningen for å påta seg ordren fra General Motors Europa er at egenkapitalen kan styrkes vesentlig. Det eneste realistiske alternativet er salg av RAs 45 pst. aksjepost i Nammo AS og deretter økning av selskapets aksjekapital gjennom en nyemisjon. Styret mener videre at emisjonen kun kan gjennomføres dersom staten fjerner usikkerheten knyttet til statens ansvarlige lån på NOK 180 mill. og i forbindelse med emisjonen lar sin aksjeandel i RA reduseres.

1.2 Departementets tilråding

Det er fremforhandlet en kjøpsavtale mellom departementet og RA, hvor det foreslås at staten kjøper RAs aksjepost i Nammo AS for 340 mill. kroner. Avtalen følger som vedlegg til proposisjonen. Departementet fremmer i proposisjonen forslag om at Stortinget skal samtykke i avtalen. Kjøpet av og prisen for aksjeposten i Nammo AS vil være betinget av en due diligencegjennomgang. Departementet forventer også at selskapet har vedtatt og startet gjennomføringen av en restruktureringsplan for sine bedrifter i Norge, Sverige, Finland og Tyskland. I proposisjonen foreslår departementet videre en bevilgning på 4 mill. kroner under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet post 21 Spesielle driftsutgifter, som honorarer for finansiell rådgiver/megler og juridisk rådgiver, og andre kostnader i forbindelse med kjøpet av Nammo-aksjene.

Departementet ber videre Stortinget om en fullmakt til å justere statens eierandel i Nammo AS i intervallet 34-51 pst. som følge av eventuelt framtidig strategisk samarbeide/omstruktureringer innen europeisk forsvarsindustri eller ved eventuelle fremtidige emisjoner/børsnoteringer. En eventuell øking av statens eierandel vil være avhengig av selskapets behov for egenkapital for framtidig vekst og utvikling, og av drøftinger med de øvrige eiere om hvordan et slikt økt kapitalbehov skal håndteres av eieren. Departementet vil også kunne vurdere en reduksjon av statens eierandel ved eventuelle fremtidige emisjoner og/eller omstruktureringer i denne delen av forsvarsindustrien. Aksjonæravtalen som ble inngått da selskapet ble dannet, forutsetter at partene skal vurdere børsintroduksjon og salg av aksjer innen 24 måneder etter at avtalen ble inngått. Også på denne måten vil det på sikt kunne være aktuelt å styrke selskapets kapitalgrunnlag.

De ansattes representanter i RA-styret har forutsatt at staten i en overgangsfase får over 50 pst. eierandel i Nammo AS. Departementet er imidlertid ikke innstilt på å fremme et konkret forslag om dette foreløpig.

I henhold til gjeldende aksjonæravtale med RA har de to andre aksjonærene i Nammo AS, Celsius AB og Patria Industries Oyj, samtykket i at staten overtar RAs aksjepost i Nammo AS. Det er inngått en revidert aksjonæravtale mellom partene, med forbehold om Stortingets samtykke.

Det foreslås i proposisjonen særskilte romertallsvedtak hvor Stortinget samtykker i at departementet inngår kjøpsavtale med RA om aksjeposten i Nammo AS, og aksjonæravtale vedrørende Nammo AS med Celsius AB, Patria Industries Oyj og Nammo AS.

Videre foreslås fullmakt til en framtidig reduksjon av statens eierandel i RA ned mot 34 pst.

Nærings- og handelsdepartementet har lagt til grunn at staten må opptre forretningmessig som aksjonær i et industriselskap som RA. Når staten kjøper RAs aksjepost i Nammo, er det fordi man tror dette på sikt vil medføre en øking av statens aksjonærverdier, både

i RA og Nammo, som kompenserer for de midler som settes inn og den risiko staten tar.

Staten tar ved dette også et eieransvar som majoritetsaksjonær i RA. Konsernet trenger investeringsmidler for fortsatt vekst i nyttekjøretøymarkedet. En styrket kapital situasjon for bedriftene på Raufoss og datterselskapene utenlands oppnås best ved at RA-konsernet deles, og Nammo-aksjene selges. I dagens situasjon er staten den eneste reelle kjøper til RAs aksjer i Nammo AS.

RA blir etter dette en bedrift som satser på sivile markeder, og det er liten grunn til at staten skal beholde aksjemajoriteten. Fremtidig vekst bør skje ved å hente inn egenkapital i markedet.

RAs finansielle stilling er i dag svak. RA-aksjen er lite likvid; en stor andel av aksjekapitalen sitter fast og det er beskjedne omsetning av RA-aksjen på børsen. Dersom det gjennomføres en transaksjon i tråd med departementets tilråding bør statens kjøp av RAs Nammo-aksjer, kombinert med en emisjon i RA senere i år, legge et godt grunnlag for en ekspansjon innen RAs sivile virksomheter. Dette bør etter departementets mening på sikt kunne føre til en positiv utvikling i aksjekursen for Raufoss ASA.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener situasjonen i Raufoss ASA og Nammo AS, slik det er redegjort for i St.prp. nr. 41 (1999-2000), gjør det nødvendig å endre statens engasjement i Raufoss ASA og Nammo AS.

Flertallet viser til at Raufoss ASA (RA) har inngått en kontrakt med GM Europa med betydelig utviklings- og leveransepotensiale, og at dette forutsetter investeringer og styrking av egenkapitalen. Flertallet er enig i den løsning som er redegjort for i proposisjonen, med salg av RAs aksjepost i Nammo AS til den norske stat, og deretter en økning av RAs aksjekapital gjennom nyemisjon. Flertallet samtykker derfor i at Nærings- og handelsdepartementet inngår avtale med Raufoss ASA om kjøp av 45 pst. av aksjene i Nammo AS. Flertallet samtykker videre i at Nærings- og handelsdepartementet inngår aksjonæravtale mellom eierne av Nammo AS og selskapet.

Flertallet viser til at RA etter frasalget av Nammo vil bli en ren sivil bedrift. Dette er i tråd med styrets ønske om å rendyrke et sivilt RA-konsern med hovedfokus på produkter for bilindustrien. I en slik situasjon ser flertallet det som hensiktsmessig at statens eierandeler kan bli redusert ved en evt. aksjeemisjon. Flertallet gir Nærings- og handelsdepartementet fullmakt til, ved en aksjeemisjon i Raufoss ASA og etter det opplegg som er skissert i proposisjonen, å la statens eierandel reduseres ned mot 34 pst.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, vil peke på at staten får en dominerende rolle både i Raufoss ASA og Nammo AS. Begge selskaper går inn i til dels store endringer, og det kan være av avgjørende betydning at staten utøver et aktivt eierskap i denne fasen. Dette flertallet mener dette vil kunne sikre arbeidsplassene på Raufoss, men også framtidig avkastning på kapitalen som staten er inne med i selskapene.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det etter frasalget av Nammo ikke er tungtveiende grunner til at staten skal ha eierandeler i Raufoss ASA.

Disse medlemmer fremsetter derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen selge gjenværende eierandeler i Raufoss ASA etter at den planlagte aksjeemissjonen er gjennomført."

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til at styret i RA, og særlig de ansattes medlemmer av styret, er opptatt av at den norske stat skal ha aksjemajoritet i Nammo AS. Etter flertallets oppfatning er behovet for en mer beslutningsdyktig styring av Nammo AS i stor grad ivaretatt gjennom den reviderte aksjonærvitalen. Flertallet er positivt til at det skal bli norsk styreleder i den første fasen etter at staten har gått inn som ny eier. Flertallet innser imidlertid at det kan være fordelaktig og ønskelig med økt norsk innflytelse i selskapet i en periode. Flertallet ber derfor Nærings- og handelsdepartementet arbeide for å øke sin eierandel til 51 pst. av aksjene i Nammo AS og få laget en strategisk plan for utviklingen av Nammo AS som skal sikre selskapet en god utvikling i framtida. For å sikre en viss fleksibilitet i eierandelen, vil flertallet gi Nærings- og handelsdepartementet fullmakt til å justere statens eierandel i Nammo AS i intervallet 34-51 pst. Flertallet har merket seg den motstand som er reist mot restruktureringsplanen fra de ansattes styrerepresentanter, fagforeningene og andre i Raufoss-samfunnet. Planen innebærer at produksjonen av småkalibret ammunisjon blir flyttet fra Raufoss til bedrifter i Sverige og Finland. Det er blant annet reist spørsmål om konsekvensene av at denne produksjonen skal gjøres av et ikke NATO-land. Flertallet registrerer at styret går inn for en konsentrasjon av framtidig produksjon under henvisning til at dobbel virksomhet må unngås for å kunne konkurrere globalt. Flertallet er tilfreds med at Raufoss blir tilført andre oppgaver, slik at det ikke vil gå tapt arbeidsplasser på stedet. Flertallet mener det er avgjørende viktig for selskapets lønnsomhet at de ulike produksjoner blir lagt der man kan dokumentere de beste resultatene.

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Inger Lise Balandin, Erling

Brandsnes, Gunnar Breimo, Karin Kjøllmoen, Kjell Opseth og Rita Tveiten, fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm og Terje Knudsen, fra Kristelig Folkeparti, Kåre Harila og Jon Lilletun, fra Høyre, Ansgar Gabrielsen og Ivar Kristiansen, fra Senterpartiet, lederen Morten Lund, og fra Venstre, Leif Helge Kongshaug, viser til vedlagte brev av 13. mars 2000 fra Forsvarsdepartementet, der det fremgår at Forsvarets overkommando har konkludert med at en evt. nedleggelse av produksjonen av kaliber 7,62 m.m. på Raufoss ikke vil svekke Forsvarets beredskapssevne, og at Nammo Raufoss vil produsere ammunisjonen inntil Nammos fabrikk i Sverige er NATO-kvalifisert. Komiteen viser også til at det pågår forhandlinger mellom forsvars- og utenriksmyndighetene i de tre land med det formål å få på plass et avtaleverk for leveransesikkerhet av ammunisjon. Komiteen forutsetter for øvrig at Regjeringen sørger for å sikre Norge tilgang på NATO-kvalifisert ammunisjon også i krisesituasjoner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det er en klar trend i europeisk forsvarsindustri at statlig eierskap i forsvarsindustrien reduseres. Det finnes flere eksempler på at en betydelig reduksjon og i noen tilfeller avvikling av statens rolle som eier i forsvarsindustrien har vært påkrevet for å gjennomføre nødvendig restrukturering av forsvarsindustrien blant annet i Frankrike, Storbritannia og Spania. Etter en samlet vurdering der det er lagt vekt på Forsvarets behov for å opprettholde produksjon av mellomkaliberammunisjon i Norge vil disse medlemmer likevel gi sin tilslutning til at staten overtar aksjene i Nammo. Disse medlemmer mener imidlertid en blokkerende statlig mindretallsposisjon på 34 pst. er tilstrekkelig for å sikre denne produksjonen i Norge.

Det fremsettes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen redusere statens eierskap i Nammo AS til 34 pst., etter overtagelsen av Raufoss ASAs aksjer."

Disse medlemmer mener samtidig det er behov for en vurdering av den beredskapsmessige betydningen av å opprettholde et norsk, statlig eierskap i Nammo AS og ber Regjeringen legge frem en slik vurdering for Stortinget.

Komiteen er ved brev fra Nærings- og handelsdepartementet datert 27. mars 2000 gjort kjent med at de bebudede due-diligence-rapporter ikke vil foreligge innen komiteens avgivelsesfrist. Komiteen legger til grunn for sine standpunkter at det ikke avdekkes vesentlige avvik i disse rapporter i forhold til de opplysninger som er fremlagt i proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at RA-konsernet er preget av svake årsresultat, anstrengt likviditet og begrensede muligheter til å lånefinansiere nye prosjekter. Disse medlemmer har registrert at departementet blant annet foreslår salg av RAs aksjepost i Nammo til Staten og deretter en økning av selskapets aksjekapital gjennom ny emisjon.

Disse medlemmer vil motsette seg forslagene fra Regjeringen presentert i proposisjonen. RA er en moderne produksjonsbedrift som opererer i et marked på lik linje med andre konkurranseutsatte norske bedrifter og bør derfor ikke gis noen særbehandling med statlig finansiert risikokapital til selskapet.

Disse medlemmer har merket seg at bedriften står foran store utfordringer i årene som kommer. Omfattende tilpasning til nye markedsforhold vil stille krav til langsiktig satsning innen blant annet markedsføring, utvikling og opplæring, samtidig som lønnsomheten skal forbedres. Disse medlemmer vil minne om at selskapet har fått forhøyet sin aksjekapital en rekke ganger ved hjelp av statlige bevilgninger. Likevel preges RA av svake årlige driftsresultater. Disse medlemmer må derfor konstatere at et nytt engasjement gjennom statlige bevilgninger innebærer en betydelig økonomisk risiko for det offentlige.

Disse medlemmer mener alle statlige eierandeler i RA skal selges ut. Dette innebærer helprivatisering av selskapet. Salget må skje naturlig og fornuftig slik at kapitalmarkedet kan absorbere aksjene til en akseptabel pris. Nye kompetente eiere kan bidra både med tilførsel av frisk kapital samt medvirke til et nødvendig tempo i en utviklingsprosess.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om salg av statens aksjer i Raufoss ASA. Salget foretas på en måte som legger grunnlag for tilførsel av nødvendig egenkapital til selskapet."

Disse medlemmer viser til RAs engasjement i det nordiske ammunisjonsselskapet Nammo. Utviklingen i denne forsvarsvirksomheten er preget av betydelig usikkerhet. Disse medlemmer vil derfor ikke støtte Regjeringens forslag om et sterkere statlig engasjement i Nammo gjennom en overtakelse av RAs aksjepost i selskapet.

Disse medlemmer viser til den omstruktureringsprosessen som pågår i europeisk forsvarsindustri. Statlig eierskap reduseres eller avvikles og har vært sett på som en nødvendighet i gjennomføringen av tiltak for å oppnå konkurransedyktighet. Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at RAs Nammo-aksjer bør avhendes.

Disse medlemmer vil minne om at det ikke foreligger en forsvarspolitisk begrunnelse for et statlig engasjement i Nammo. Hvis produksjonen av ammunisjon som i dag finner sted ved divisjonen på Raufoss avvikles eller flyttes til andre land, kan Forsvaret inngå avtaler om leveranse med alternative leverandører i NATO-kvalifiserte produsentland. Disse medlemmer forutsetter at leveranseavtaler får rammer som gjør at beredskapshensyn ivaretas.

3. UTTALELSE FRA FORSVARSKOMITEEN

Komiteens utkast til innstilling ble oversendt forsvarskomiteen 6. april 2000. Forsvarskomiteen har 6. april 2000 i brev til komiteen avgitt følgende uttalelse:

"Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Grethe Fosslie, Gunnar Halvorsen, Tore Nordseth og Anne Helen Rui, fra Fremskrittspartiet, lederen Hans J. Røsjorde og Per Ove Width, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen og Lars Rise og fra Høyre, Ingvald Godal og fra Senterpartiet, Gudmund Restad, viser til at Forsvarskomiteen har gjennomført høringer om de beredskapsmessige aspekter ved denne saken med representanter for de ansattes foreninger (17 februar 2000) og med forsvarsminister Løwer (29 februar 2000). Komiteen viser videre til at som oppfølging av høringen med statsråd Løwer har Forsvarsdepartementet i et brev til forsvarskomiteen av 13 mars konkludert med at nedleggelsen av produksjon av kaliber 7,62 m.m. på Raufoss ikke vil svekke Forsvarets beredskapssevne. Kopi av brevet følger som vedlegg til denne innstilling. Komiteen er enig i Forsvarsdepartementets vurderinger. Komiteen viser for øvrig til sine respektive fraksjoners merknader i den endelige innstillingen fra næringskomiteen."

4. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om salg av statens aksjer i Raufoss ASA. Salget foretas på en måte som legger grunnlag for tilførsel av nødvendig egenkapital til selskapet.

Forslag fra Høyre:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen selge gjenværende eierandeler i Raufoss ASA etter at den planlagte aksjeemissionen er gjennomført.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen redusere statens eierskap i Nammo AS til 34 pst., etter overtagelsen av Raufoss ASAs aksjer.

5. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

På statsbudsjettet for 2000 gjøres følgende endringer:

I

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
900		Nærings- og handelsdepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 36 700 000 til kr 40 700 000	4 000 000
960	(nytt)	Raufoss ASA	
	70	Tilskudd til avskrivning av ansvarlige lån, bevilges med	80 000 000
	90	Kjøp av aksjer i Nammo AS, bevilges med	340 000 000
Inntekter			
3960	(nytt)	Raufoss ASA	
	90	Tilbakebetaling av ansvarlige lån, bevilges med	100 000 000
	91	Avskrivning av ansvarlige lån, bevilges med	80 000 000

II

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet inngår avtale med Raufoss ASA om kjøp av 45 pst. av aksjene i Nammo AS, og aksjonæravtale mellom eierne av Nammo AS og selskapet, etter de hovedtrekk det er redegjort for i St.prp. nr. 41 (1999-2000).

III

Nærings- og handelsdepartementet gis fullmakt til, ved en aksjeemisjon i Raufoss ASA og etter det opp-

legg som er skissert i St.prp. nr. 41 (1999-2000), å la statens eierandel reduseres ned mot 34 pst.

IV

Nærings- og handelsdepartementet gis fullmakt til å justere statens eierandel i Nammo AS i intervallet 34-51 pst. ved eventuelle fremtidige emisjoner eller børsnoteringer, eller ved mer omfattende endringer av eiersituasjonen/omstruktureringer i denne delen av forsvarsindustrien.

Oslo, i næringskomiteen, den 11. april 2000

Morten Lund
leder og ordfører

Kjell Opseth
sekretær

Vedlegg

Brev fra Forsvarsdepartementet v/statsråden til forsvarskomiteen, datert 13. mars 2000

Leveransesikkerhet for håndvåpenammunisjon - restrukturering av Nammo

Jeg har fått Forsvarets overkommando til å foreta en vurdering av de beredskapsmessige aspektene ved nedleggelsen av produksjonen av kaliber 7,62 mm på Raufoss. FO har konkludert med at nedleggelsen ikke vil svekke Forsvarets beredskapevne.

Forsvarets overkommando vurderer stridsverdien til håndvåpen generelt, som lav. Dette gjelder da selvfølgelig også den tilhørende ammunisjon. Det er viktigere for Forsvaret at produksjonen av mellomkaliber ammunisjon (kaliber 12,7 - 57 mm) forblir i Norge.

Norsk ammunisjonsberedskap er i første rekke basert på beredskapslagring av ammunisjon. Det er derfor ikke inngått noen avtaler med, eller forberedt forhåndskrav, fra noen ammunisjonsprodusent om produksjon og levering av ammunisjon ved beredskap. Slik beredskapsproduksjon ville være betinget av at alle råvarer, halvfabrikata og komponenter for de aktuelle ammunisjonstypene, var tilgjengelig på lager. Den aktuelle industri holder ikke slike råvarer og komponenter på lager, men baserer seg på relativt hyppige tilførsler fra underleverandører underveis i produksjonen. Kostnader ved evt å anskaffe og holde lagre av råvarer og komponenter for beredskapsproduksjon, ville bli belastet Forsvaret og utgjøre en stor del av prisen for ferdigprodusert ammunisjon. Når *ledetiden* samtidig er lang, dvs leveringstiden for råvarer og komponenter fra underleverandører, forklarer det hvorfor Forsvaret har valgt å basere sin ammunisjonsberedskap på ammunisjonslagre.

Våre beredskapslagre er ment å forsyne stridende avdelinger med ammunisjon, til allierte forsynings-

linjer er etablert. De første tiltak på ammunisjonssiden, dersom utviklingen skulle tilsi at dette er nødvendig, er forsering av allerede inngåtte kontrakter eller utløsning av opsjoner med våre ammunisjonsleverandører i flere land. Nammo har som et større nordisk ammunisjonsselskap et vesentlig bredere produktspekter enn Raufoss ammunisjon hadde før fusjonen. Siden Nammo nødvendigvis har flere alternative underleverandører, har selskapet bedre forutsetninger for å forserer sin produksjon enn mindre nasjonale selskap.

Når det gjelder evt kjøp av kaliber 7,62 mm produsert fra Nammo sin fabrikk i Sverige, ved krise eller krig, søkes dette ivarettatt gjennom et avtaleverk mellom Norge, Sverige og Finland, for leveransesikkerhet av ammunisjon. Det pågår forhandlinger mellom forsvars- og utenriksmyndighetene i de tre land, med det formål å få på plass et slikt avtaleverk. Et avtaleverk for leveransesikkerhet, vil innebære at de tre lands myndigheter aksepterer en viss grad av gjensidig avhengighet i forhold til leveranser av ammunisjon. Avtaleverket vil også ivareta behovet for prioritering mellom kontrakter og kunder, hvis ett av de tre deltakerland kommer i en beredskapssituasjon.

Når det gjelder alternative leverandører av kaliber 7,62 mm har følgende land NATO-kvalifiserte produsenter: Canada, Storbritannia USA, Spania, Portugal og Italia. I tillegg vil sannsynligvis Tyskland bli kvalifisert leverandør i løpet av høsten.

Nammo Raufoss vil produsere denne ammunisjonen inntil Nammo sin fabrikk i Sverige (Vanäs) er NATO-kvalifisert. Denne prosessen vil sannsynligvis ta 3 til 5 år.